

Н.В. Бойченко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЇ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

В умовах ринку підприємства розглядають інформацію в якості цінного ресурсу, який необхідно зберігати, використовувати та захищати як будь-який інший вид власності. З метою отримання інформації, необхідної для виробничої та господарської цілей, підприємство створює бухгалтерську інформаційну систему, що розглядається як суттєвий інструмент управління роботою підприємства. На кожному підприємстві є свої сучасні комп'ютерні програми бухгалтерського обліку, які включають особливості обліку, викликані організацією і технологією господарюючого суб'єкта. Програми мають великий набір типових рішень, що забезпечують основні ділянки обліку і адаптовані до сучасних умов господарювання.

В Україні на ринку бухгалтерських програм відсутні стандартні програмні продукти, які б забезпечували повністю автоматизацію бухгалтерського обліку. Однак широкі можливості деяких систем у взаємодії з високою кваліфікацією спеціалістів з обліку дозволяє розв'язувати найскладніші задачі.

В сучасних комп'ютерних програмах бухгалтерського обліку значно розширені можливості аналітичного обліку. Можливе використання від 3 до 5 рівнів рахунків аналітичного обліку за кожним синтетичним рахунком, включаючи рахунки нематеріальних активів.

Аналіз програмних продуктів, що використовуються в Україні для автоматизації бухгалтерського обліку, свідчить, що кожна програма містить можливості для обробки інформації з обліку нематеріальних активів. Проте ці можливості різні, особливо в частині організації аналітичного обліку. А тому можна рекомендувати підприємствам вибирати самостійно ту чи іншу програму в залежності від обсягу підприємства та специфіки діяльності, особливостей організації обліку.

В таблиці наведено найбільш поширені на ринку бухгалтерські програми, які можуть бути рекомендовані для практичного використання підприємствами фармацевтичної та хімічної галузей, в тому числі для обліку нематеріальних активів.

З таблиці видно, що програма «Бухкомплекс» не пристосована для ведення обліку нематеріальних активів на відміну від зазначених програм.

Таблиця 1 – Прикладні програми для автоматизації обліку нематеріальних активів

№, з/п	Критерії	Бух-комплекс	Конкорд	БЕСТ-ПРО	Галактика 5.71	1С: Бухгалтерія 7.7	1С: Бухгалтерія 8.0
1	Облік нематеріальних активів	-	+	+	+	+	+

В бухгалтерських програмах «Конкорд», «БЕСТ-ПРО» можна одержати інформацію про нематеріальні активи, використовуючи аналітику до рахунку 12 «Нематеріальні активи» за видами витрат і за видами нематеріальних активів. Програми мають невеликі можливості аналітичного обліку нематеріальних активів.

У системі «Галактика 5.71» створено окремий модуль, що дозволяє вести облік нематеріальних активів. Більшість функцій у модулях однотипні, але в силу специфіки об'єктів нематеріальних активів в модулі «Нематеріальні активи» відсутня класифікація їх за групами і видами, не передбачена процедура переоцінки, не формуються відомості руху, існують також деякі відмінності у способі нарахування амортизації.

Програма «1С:Бухгалтерія 8.0» призначена для автоматизації бухгалтерського і податкового обліку, включаючи підготовку обов'язкової звітності, на підприємствах будь-яких видів комерційної діяльності. Облік нематеріальних активів ведеться відповідно до П(С)БО 8 «Нематеріальні активи». Програма забезпечує автоматизацію обліку операцій надходження, руху, нарахування амортизації, передачі, списання, інвентаризації нематеріальних активів, але вона громіздка і потребує вдосконалення.

В бухгалтерських інформаційних системах важливе місце відводиться формуванню звітності і в першу чергу регламентованої фінансової та внутрішньої управлінської. Як відомо, метою складання звітності є надання повної, правдивої, достовірної та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства в цілому та результати окремих видів діяльності. Саме така інформація дозволяє користувачам приймати правильні та ефективні управлінські рішення. Це спонукає підприємства, в тому числі і в фармацевтичній та хімічній галузях, звертати особливу увагу на можливості програмних продуктів, забезпечувати формування звітності в системі автоматизованої обробки даних.